

A nyomdaipar kilátásai 2004-ben

BESZÁMOLÓ A WASHINGTONI PRINTOUTLOOK 04,
TECHNOLÓGIAI, GAZDASÁGI ÉS MARKETING-ELŐREJELZÉSI
KONFERENCIÁRÓL

Eiler Emil

A növekedés kilátásai a pangó globális gazdaságban. Világtrendek: a tavalyi és az idén várható technológiai, piaci helyzet. Túlélési tanácsok. A konferencia írásos anyagának megszerzési lehetősége. A témakör legfrissebb szakirodalmá.

A híradástechnika vívmányai, a világháló terjedése, a hálózatos ipari együttműködések, a globalizáció, integráció és a transznacionális mamutvállalatok (*multik*) gátlástalan térhódítása következtében a földgömb mára *globális faluvá* törpült. Már semmire nem mondhatjuk megnyugodva, mint azelőtt, hogy „nem érdekes, nem a mi ügyünk, nem nálunk történik!”. A távoli események hatásai, következményei alól már senki nem tudja kivonni magát. A kérdés csak annyi: *nálunk mikor és hogyan* következik be ugyanaz, mit kellene, mit lehet tennünk? Fontos tehát a világ – benne a globális nyomdaipar és a világpiac – minden jelentős eseményét és főbb trendjeit figyelemmel kísérnünk, mivel a nagy egésznek mi is elválaszthatatlan része lettünk.

Bevezető

A négyszázötven céget tömörítő, most hetvenéves fennállását ünneplő *Amerikai Nyomdaipari, Kiadói és Termékfeldolgozó Ipari Beszállítók Egyesületeinek Szövetsége (NPES)*, lapunk megjelenése előtt rövid idővel, a Washington DC-ben huszonkettedik alkalommal rendezte meg évi kétnapos technológiai, gazdasági és marketing-előrejelzési konferenciáját. Erről a fontos rendezvényről – mint korábban is tettük – az alábbiakban adunk egy rövid áttekintést olvasóinknak. Az elhangzott előadások és hozzászólások írásos anyaga a *Print-Outlook 04: Prospects for Growth in a Global Economy Conference* címen az interneten tömörítetten megtalálható, illetve ugyanott 150 \$ + áfa és postaköltség ellenében, teljes terjedelemben megrendelhető (npes@npes.org; fizetésmód bármely nemzetközi érvényességű bankkártyával).

Az elhangzott előadások tárgykörei, amelyekben világhírű gazdaság- és technológiai kutatók, trendelemzők és egyetemi oktatók számoltak be a vizsgálataik eredményeiről, a következők voltak:

A globális növekedés kilátásai (*J. A. Rosenzweig*);
A nyomdaipar kilátásai 2004–2006 között (*Frank Romano*);

A digitális technológia és a nyomtatvány jövője (*Charles Pesko*);

Gazdasági kilátások (*M. K. Evans*);

A nyomdaipar dinamikájának változásai (*A. Paparozzi*);

Egy új nyomdász kilátásai (*Ron Davis*);

A vállalatbeolvasások, a cégfelvásárlások és az új vállalatok finanszírozásának hatásai (*H. DeWese*);
A várt postai reformok hatása és következményei a nyomda- és kiadói iparra (paneldiskuszió).

Cikkünk tartalmazza az egyes hozzászólók ott elhangzott kérdéseit, véleményét is.

Az új ismereteket az előadások sorrendjétől eltérő tematikai csoportosításban állítottuk össze, kiemelve, összegezve az adott témakörbe tartozó fontosabb tudnivalókat. Megjegyezzük, hogy ha a statisztikai adatok egy része csak USA-vonatkozású, azokat kihagytuk, vagy mindig kihangsúlyozzuk, hogy világgazdasági, Európai Unió vagy más tendenciákról van-e szó az adatközléskor.

A világgazdaság és a világpiac helyzete

Evans a jelenlegi trendek elemzése alapján azt prognosztizálja, hogy 2004 hoz majd némi javulást a világnak, de csak átmenetileg, és ezt nem mindenki fogja érezélni, de főként, nem mindenkinek lesz elégséges a talpon maradáshoz. A trendek ismeretében 2004-ben 4,5%-os növekedés várható majd a világgazdaságban. Ezen belül a nyomógépeladás – főként az ivnyomó gépeké – mintegy 5%-kal nő, 2005-re, 2006-ra viszont tovább erősödik a világgazdasági pangás (recesszió). Egyes ofszetgépek és a grafikai filmek piaca csökkenő tendenciát mutat. Meglepő következtetés: a fém nyomólemezek forgalma (a digitalizáció és

a nyomólemezzel nélküli, ún. *DI-eljárások* rohamos terjedése ellenére!) 20%-os növekedésre számíthat idén, de jövőre – értsd 2005-ben – már csak 15%-osra. Ez nyilván következik abból is, hogy egyes hibrid-eljárás-típusok ma még lemezfelhasználók, ezért a hagyományos ofset nyomtatási rendszerek kihalása – az eszközök jelentős beruházási értéke miatt – valószínűleg lassúbb lesz a korábban vártnál.

Érdemes odafigyelni: a recesszió ellenére bizonyos területek jelentős felfutása várható! Kína és India például egyre jelentősebb piaci potenciált kínál majd a világnak, ezt már 2004-ben tapasztalni lehet! „*Kína a következő óriáspiac a világon*” – jóslja Rosenzweig, ezért, aki nagyot szeretne kaszálni, ne hagyja ki ezt a számításából, már most pattanjon rá a témára! Megéri! A világgpiaci vásárlói potenciál ma szokásos „észak-dél” felosztása hibás felfogáson alapszik! A népesedés, a vásárlóerő e területeken már most is sokkal gyorsabban nő, mint másutt.

Cooper arra figyelmeztet, hogy bár helyi dologról van szó, az Egyesült Államokban bevezetésre kerülő postai (Postal Service) reform hiánya vagy a bevezetés késedelme komoly érvágást és financiai feszültségeket jelenthet az USA-ban, és a világ exportképes nyomdaiparának is. Ne feledjük: a világon erősödik a „termelési kihelyezés”, vagyis az a felfogás, hogy mindent akkor és ott kell elkészíteni, ahol legalacsonyabb a munkaerő, az anyagok, az energia és a szolgáltatások ára. A postai közvetlen kézbesítésű reklámanyagok mennyisége az USA-ban is nő.

Terjed a hálózatos nyomdaipari kooperáció is, ami ezt a folyamatot gyorsítja. A probléma legélesebben az Egyesült Államokban vetődik fel, bár nem speciálisan, nem kizárólagosan amerikai gond. Talán az állam nagysága fokozza a bajokat. Ha így lenne, akkor várhatóan hamarosan az Európai Unióban is gondok lesznek. A dolog lényege a következő: a posta súlyos pénzügyi és működési gondokkal szembesült, ennek következtében egyre rosszabbul tudja ellátni azt a feladatot, amelyet a megnőtt *közvetlen reklámlevél (direct mail)* gyors és pontos továbbítása támaszt vele szemben. Az amerikai posta a probléma megoldásaként árat emelt. A továbbítandó reklámanyag mennyisége ennek következtében jelentősen lecsökkent. Az évi 155 milliárd dollár kereskedelmi nyomtatvány forgalmú amerikai nyomdaipar minden egyes 5%-os mértékű postai áremelésre 1,175 milliárd továbbítandó termékdarab-csök-

kenéssel válaszolt, mivel ez a probléma súlyos, másra át nem hárítható pénzügyi terhet jelent a nyomdák számára. Ez a lépés a magánszektorban ötvénykétezer munkahely megszűnéséhez vezet. Kilvington szerint, ha az USA Nemzeti Nyomtatvány Elosztó Rendszere (USPS) reformját tavaszig nem oldják meg, az óriási hibákat okoz majd, ezzel mindenki tisztában van. (Bővebbet a bcoop-er@printing.org elektronikus címen lehet meg tudni, illetve szerkesztőségünk birtokában van egy 6,423 KB terjedelmű anyag, amely – többek között – ezt a témát is részletesen taglalja.)

Előadásában Romano arról is igyekezett meggyőzni a konferencia résztvevőit, hogy a gazdasági hanyatlás közepette a világ nyomdaiparának növekedésében a digitalizáció jelenti a kilábalás motorját. 2010-re már a reklám- és promóciós anyagok, továbbá az említett közvetlen reklámlevél gyártása óriási húzóerőt jelent majd! Ehhez pedig jól és gyorsan működő változó információ-tartalmú (VIP) nyomdatéchnika, minden kívánságnak eleget tenni akarás, hajlandóság és képesség, továbbá jól felkészült megszemélyesítő (*personalizációs*) technikával rendelkező, az utolsó pillanatban bármit összekapni képes „gyorsnyomdák” (*last minute printers*) kellene. Itt is megmutatkozik a hibridtechnológia óriási jelentősége!

Romano szerint, az elmúlt öt év alatt a gazdasági hanyatlás következtében évente mintegy 5%-kal csökkent egyes nyomtatványok volumene, és – ha semmi nem változik – a tendencia tovább folytatódik majd még egy darabig.

A globális nyomdaipar forgalma 2003-ban 1,2%-kal nőtt. Az előrejelzések szerint 3,2–4,1% várható. Ezen belül – Paparozzi szerint, aki az uralkodó trendeket elemezte – idén nyomtatvány-típusonként várhatóan a következő lesz a helyzet:

A hagyományos ofset-eljárású nyomtatványok részaránya a jelenlegi 81,9%-ról 68,3%-ra csökken.

A digitális úton előállítottaké 6,5-ről 13,2%-ra növekszik.

Az értéknövekedést előidéző (value added) szolgáltatások (rendelésteljesítések, adatbázis-menedzsment stb.) 7,8%-ról 14,5%-ra nőnek.

Davis hozzátette: 2003-ban, az előző évhez viszonyítva, 2,5%-os nyomtatvány-mennyiség-növekedést prognosztizálnak. Ennek jeleit már most tapasztalhatjuk.

E téren további 3-4%-os növekedést jósol. A leggyorsabb ütemű fejlődés a direkt marketing, az általános kereskedelmi (Akcidens) az ún. *quick-printing* (gyorsnyomtatás, gyors igénykielégítés)

és a biztonsági nyomatok terén várható, beleértve a védett címke- és csomagolóanyag előállítását is.

Az előadó szerint – túlélési célból – a siker titka az alábbiakban kereshető

A gyártás hatékonyságát kell jelentősen fokozni.

A konkurens cégnél 2-3%-kal alacsonyabb ár-képzéssel kell operálni, ami rövid távon ugyan fajdalmas lehet, de hosszú távon biztosan megéri.

A cégadminisztrációra fordított költség az ipari átlag alatt legyen legalább 2-3%-kal.

„Tanulékony szervezetet” kell kinevelni és fenntartani! Óriási hiba lenne sajnálni a humánerőforrás beruházásra, oktatásra, felnőttképzésre fordított pénzeket!

Néhány más hozzászóló véleménye

Bár úgy szoktuk meg, hogy a nyomdász dolga csak az, hogy a papírra a megfelelő időben és a megfelelő helyre a megfelelő festék megfelelő mennyisége kerüljön, újabban már más média-hordozóra is dolgozik a nyomda. Például CD-ROM kiadványok előállítása céljából. Ez is része a jövőnek, benne a CMP-nek.

A fokozódó verseny gyakran kritikus helyzeteket tud teremteni.

Iparunk ma legfőbb gondja az, hogy az azonos körülmények hatására minden nyomdász kvázi egyforma szemléletűvé vált, és minden megrendelő szintén egyforma mentalitású, de nyomdászok és megrendelők teljesen különböző hullámhosszon vannak, ugyanarról teljesen másként gondolkodnak, ami nagy baj!

Képletesen szólva „a négerek között négernek lenni nem bolt”, azaz csak olyan nyomdász számíthat a gyors sikerre, aki alapvetően mást tud nyújtani, mint a többi. Egyre inkább kiderül, hogy az új kifejlesztésű technológiák ennek ellene dolgoznak, és az egységesítés irányába tolják el az ipart. Minden látszat ellenére várhatóan ide jutunk majd a hibridtechnológiával is. Amíg csak keveseknek van ilyen eszközük, addig azok a menők. Egyre nehezebb lesz „másnak” lenni, a többiektől eltérőt nyújtani. Egy idő után aztán rá kell döbennünk, hogy kezdhajjuk a kutatást a még újabb megoldások után!

A paneldiskuszió során elhangzott hozzászólásokból

A vállalat-összevonások és -bekebelezések tapasztalható következményei

Ez a jelenség szintén a globalizáció egyik „áldása”.

A multinacionális, a határokon gátlások nélkül átnyúló, túlkínálattal, árletöréssel, létszámcsökkenéssel, alacsony bérszinttel, gyárbezárással, de ha érdekük úgy kívánja bértfelszólással operáló transznacionális nagyvállalatok (*multik, transzik*) terjeszkedésének az egyenes következménye, ami alól – úgy tűnik – senki nem vonhatja ki magát. „2002 óta a nyomdaiparban is egyre jobban divik a másik felfalása, bekebelezése – mondja Harris DeWese. – A következmény: egyre kisebb számú, egyre nagyobb gazdasági potenciállal rendelkező cég marad talpon. Következésképpen a globális nyomdaiparban is egyre többen jelentenek csődöt.” Várhatóan ez a tendencia 2004-ben is folytatódik. A vállalatóriások, vállalatbirodalmak könnyebben vészelik át a gazdasági recessziót. Az is igaz viszont, hogy bukásuk, csődjük – a dominóeffektus révén – jól működő iparokat, nemzetgazdaságokat képes magával rántani! Ha az adott országban, ahonnan eddig folyamatosan kimentették a saját hasznát, vagy (mint pl. hazánkban is) ha rájuk nézve kedvezőtlené válnak a körülmények, az adózási előírások, akkor szó nélkül és hirtelen kivonulnak, nem törődve a következményekkel. Ez szomorú dolog, de számukra a túlélés igen hatékony eszköze! Az ő számukra, de nem az ott maradt, vagy egyik napról a másikra bezárt kisebb üzemek utcára rakott dolgozói számára.

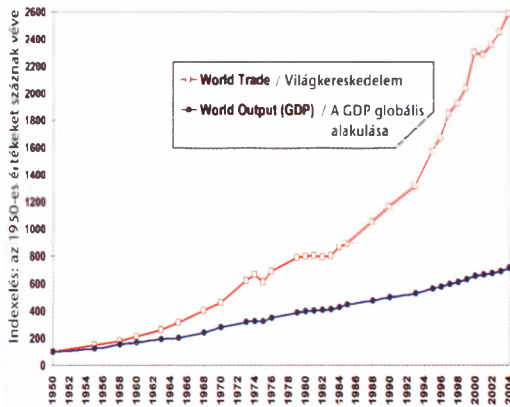
A jelszó a Print On Demand

Ez határozza meg a jövő piacait. Pesko szerint, két éven belül a nyomdai munkák átlagos átfutási ideje huszonnégy órányira csökken. Az ún. *last minute* (kb. jelentése: utolsó pillanatban hozott) típusú munkák és azok a nyomdák vezetnek majd, akik ezt rutinszerűen, nyereséggel képesek csinálni.

Még egyszer a megszemélyesített nyomtatványokról

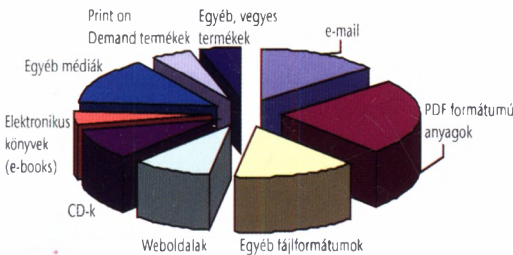
A *perszonalizáció* műszaki lehetőségének előnyeit senki nem vitatja. A digitális technika ezt lehetővé teszi ma már bárki számára. A hibridgépeket szinte erre a célra találták ki. Mégis, szinte mindenünnen olyan híreket kapunk, hogy ahol ilyen kapacitást hoztak létre, az ott kihasználatlan marad. A megrendelők még nem szoktak rá, nem ismerik fel a benne rejlő előnyöket, vagy nincs ötletük. Felteszem a kérdést: Ki határozza ma meg a digitális nyomtatványokkal szemben támasztott

követelményeket? A technológia kifejlesztője, az alkalmazó vagy a vevő? Úgy tűnik, az is baj, ha egy technológia „mindent tud”! Aki most szeretne belekezdeni, jobb, ha tudja: Vigyázni kell, mert a *VIP szoftverköltés a háromszorosa is lehet az eszközbeszerzési költségeknek* – jegyezte meg Pellow.

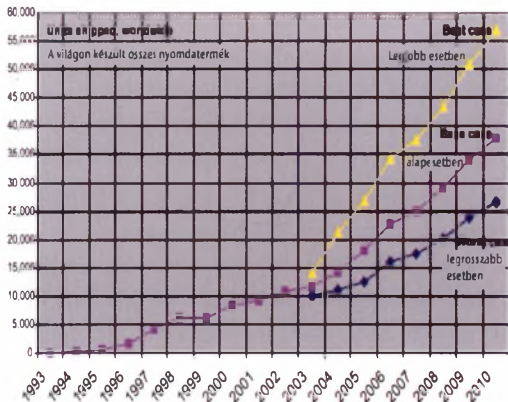

Forrás: World Trade Organization, IMF
Forecast by 2002 and 2004 from Economic Intelligence Unit

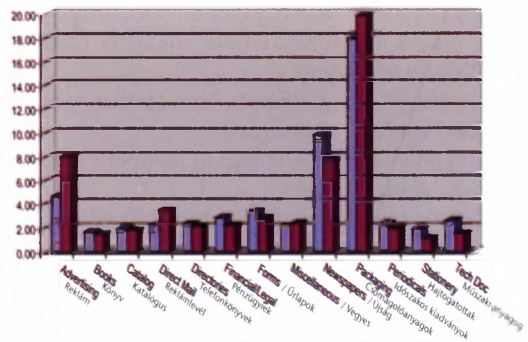
Globalizáció: A világkereskedelem és a világ GDP-jének alakulása

A különféle médiafelesleg részaránya

A digitális színes munkák részarányának várható megoszlása 2010-ig

A nyomdatermékek tapasztalt és feltételezett megoszlása 2000–2010 között

Hasznos információk a világhálón

Az NPES honlap tartalmáról

A konferencia rendező szervének <http://www.npes.org> honlapján a konferencia előadásainak és a hozzászólásoknak további érdekes és fontos vetületei is megtalálhatóak. Érdeemes gyakran felkeresni az alábbi címeket: www.npes.org/conferences/index.html, www.npes.org/conferences/PO04Brochure.pdf, www.npes.org/publications/index.html honlapok, az npes@npes.org, [ksmythe@npes.org](mailto:ksmlythe@npes.org), orders@npes.org, chawkins@npes.org e-mail címek vagy a washingtoni 703/264-7200 telefonszám.

A konferencia anyagának angol címe, megrendelési célból: *PrintOutlook 04. Prospects for Growth in a Global Economy. Technological and Marketing Forecasting Conference.*

Szakkönyvajánló

A konferencia kapcsán hadd hívjuk fel a műszaki-gazdasági-piaci érdeklődésű és érintettsgű olvasóink figyelmét a következő oldalon felsorolt figyelemre méltó szakkönyvekre is! Ezek részletesebb tartalma angol nyelven és további – összesen tizenegy kiadvány – címe a www.npes.npes.org honlapon megtalálható. Az általunk nem részletezett művek a prepress és ofsetek, flexó, magas- és mélynyomó eszközök témaköreit dolgozza fel tanulmányszerűen, de az USA-beli állapotoknak megfelelően. Az NPES-tagvállalatok számára a kiadványok esetében 75–125 \$ körüli árakra lehet számítani, a nem tagvállalatok és magánszemélyek ugyanezeket 150–500 \$ + 7% kezelési-szállítási költség ellenében kaphatják meg (bővebbet a speedup@pronet.hu címen).

A feltörekvőben lévő digitális technológiák hatása a piacra a filmfelhasználó eljárások esetében 2006-ig bezárólag

A Grafikai Kommunikációs Ipar (értsd: nyomdaipar) jövőbeli szükségletei

Az Inkjet-eljárások jelenlegi és jövőbeni státusa a nyomdaipar piacán

A Colour Management (szinkezelési) eljárások és terjedésük trendjei a nyomdaiparban

Fehér Könyv: A kínai nyomda és kiadói ipar

A nyomtatás dinamikájának várható változásai az új VIP- és DI-technológiák tükrében

A prepress-eszközök és -rendszerek piacának várható változásai

Nyomógéppiaci változások az USA-ban (ofszet-, magas-, mély-, flexó- stb. gépek, önálló kötetekben)

Összefoglalás

Átmenetileg egy viszonylag jobb év következik, de 2005-ben folytatódik a recesszió. Az átmeneti javulás mértéke alacsony, és nem mindenkit segít ki a bajból. A vállalatok részben a digitalizáció, főként pedig az „azonnal kérem” típusú feladatok megoldása, másrészt a feltörekvő kínai, indiai és japán piaci lehetőségek révén menekülhetnek meg a megszűnéstől. A társadalom előregedése

a cégeknél és kormányoknál is súlyos problémát okoz: 2010-re kétszer annyi hatvanöt év feletti lesz a társadalomban, mint ma. A példányszámok tovább csökkennek. A nyomdász és a megrendelő között már nem a termelést automatizáló, ellenőrző, felügyelő CIP3, ill. CIP4, hanem elsősorban a JDF jelenti majd a közvetlen kapcsolatot. A mobiltelefonia és a laptop számítógépek az érintkezés munkaszintű eszközévé lépnek elő, ezeken keresztül éppúgy áramlanak majd az eredetiek, próbanyomatok, mint ma az egyéb elektronikus eszközökön. A világ megtanulja mi az a *last minute job* (most hozták, azonnal kell). Az össz-nyomatmennyiség csökken, szerepét sok tekintetben más médiák veszik át, például az internet, az elektronikus levelek és animációs képeslapok stb. A digitális termékek részaránya folyamatosan nő. Megnő a használt nyomógépek forgalma. Egy ideig még nem csökken jelentősen az ofszetlemez- és filmfelhasználás, de fokozatosan a lemezmentes DI-eljárások veszik át a terepet. A társadalom és a szaktársadalom összekötő nyelve minden területen az angol lesz; a kommunikáció színtere pedig a világháló. Terjed a hálózatos nyomdai kooperáció és szaporodnak az elektronikus nyomdavállalatok. A nyomdatermékek árai – kényszerből – tovább csökkennek. A recesszió 2005 utáni alakulását még nem lehet világosan látni, de biztató jelek, sajnos nincsenek!

VuePoint 04 konferencia előzetes

Az amerikai NPES március 29–31. között, Washingtonban rendezi meg azt a nemzetközi konferenciáját, amely mintegy kiegészítése az 5. oldalon ismertetett *PrintOutlook*nak.

Ez utóbbi tételesen azt vizsgálja, hogy a fennálló és várhatóan tovább fokozódó gazdasági pangás során melyek az ipar által jelenleg alkalmazott és a közelgő Drupán bemutatásra kerülő új eszközökben, technológiákban – köztük kiemelten a digitális nyomtatásban, a nyomólemez-nélküli és hibridtechnológiákban, az Adobe PDF-ben, a CIP4, az XML és JDF-ben, a hálózatos kooperációban, a perszonalizációban – rejlő *túlélést segítő tartalékok*.

Az előadók ismert globális gazdasági és műszaki szakemberek, vállalatok, mind olyanok, akiknek termelő

és kereskedelmi tevékenysége az adott körülmények között is bizonyítottan sikeres.

Kifejtik a véleményüket, és hasznos tanácsokkal szolgálnak a nagy gyártó és terjesztő vállalatok, mint pl. az Adobe, Cityplate, Creo, Electronics for Imaging, Enovation, Epson, Heidelberg, Hewlett Packard, Kodak Polychrome, az MAN Roland és a Xerox is. Mindezek kivonatos anyaga 19 oldalas pdf- fájlként a , www.npes.org/conferences/index.html, illetve a www.vue-point.org/showinfo/index.cfm honlapról térítésmentesen letölthető, illetve a hiánytalan anyag a ksmlythe@npes.org címen 550 dollár ellenében megrendelhető. Ugyanitt található a jelentkezési űrlap is.

A konferencia lezajlása után részletes tájékoztatást adunk olvasóinknak.